

Brussel, 20 november 2025
(OR. en)

15699/25

MAMA 268	COHOM 172
MED 97	JAI 1737
CFSP/PESC 1683	MIGR 441
COPS 613	COTER 201
WTO 116	TRANS 566
ENV 1253	EMPL 526
ENER 606	DIGIT 247
ECOFIN 1559	EDUC 464
DEVGEN 216	

RESULTAAT BESPREKINGEN

---

van: het secretariaat-generaal van de Raad

aan: de delegaties

Betreft: Conclusies van de Raad over het pact voor het Middellandse Zeegebied

---

De delegaties vinden in de bijlage de conclusies van de Raad over het pact voor het Middellandse Zeegebied, die de Raad Buitenlandse Zaken tijdens zijn zitting van 20 november 2025 heeft goedgekeurd.

Conclusies van de Raad over het pact voor het Middellandse Zeegebied**Één zee, één pact, één toekomst**

1. De versterking van het Europees-mediterraan partnerschap is een strategische prioriteit voor de Europese Unie. De partners in het zuidelijke Middellandse Zeegebied hebben ook grote belangstelling getoond in sterkere banden met de Europese Unie, nu de mondiale en regionale geopolitieke situatie om nog nauwere politieke betrekkingen en een versterkt partnerschap vraagt. In dit verband is de Raad ingenomen met de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger over het pact voor het Middellandse Zeegebied: één zee, één pact, één toekomst. Het pact biedt een kans om de betrekkingen van de EU met de zuidelijke mediterrane landen te hertekenen en daarbij de gemeenschappelijke mediterrane ruimte te bevorderen.
2. Op dit moment – dertig jaar na de verklaring van Barcelona van 1995 – kunnen de drie decennia geleden vastgelegde doelstellingen, namelijk vrede, stabiliteit, duurzame en gedeelde welvaart en concurrentievermogen voor de bevolking van het Middellandse Zeegebied, alleen worden bereikt door een sterke wederzijdse inzet voor gemeenschappelijke beginselen, gezamenlijke acties in een geest van cocreatie, mede-eigenaarschap, wederzijds belang en medeverantwoordelijkheid. Dit is een uitstekende gelegenheid om gemeenschappelijke regionale uitdagingen aan te pakken en kansen te grijpen door middel van politieke dialoog en samenwerking.
3. Herinnerend aan de op 16 april 2021 aangenomen conclusies van de Raad over een hernieuwd partnerschap met het Zuidelijk Nabuurschap – Een nieuwe agenda voor het Middellandse Zeegebied, wijst de Raad opnieuw op het belang van de geschetste prioriteiten en beginselen. Voortbouwend op de agenda, het bijbehorende economisch en investeringsplan, strategische en alomvattende partnerschappen, alsook andere regionale samenwerkingskaders heeft het pact tot doel synergieën tot stand te brengen en onze gemeenschappelijke agenda te herschrijven, te actualiseren en nieuw leven in te blazen door een nieuwe gezamenlijke aanpak te bepalen om de veranderende uitdagingen van de regio aan te pakken. Er zal ook ten volle gebruik worden gemaakt van de bestaande kanalen, met name associatieovereenkomsten en partnerschapsprioriteiten, die het fundamentele juridische, institutionele en politieke samenwerkingskader blijven en waarmee bij de uitvoering van het pact rekening moet worden gehouden. Er moet mettertijd ook werk worden gemaakt van gezamenlijke initiatieven met landen in naburige regio's, onder meer door middel van driehoekssamenwerking.
4. De Raad onderstreept het belang van wederzijdse inzet voor vrede, veiligheid en de multilaterale, op regels gebaseerde internationale orde, de mensenrechten en het internationaal recht, met inbegrip van onder meer het Handvest van de Verenigde Naties. De Raad herhaalt zijn oproep tot volledige eerbiediging van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (Unclos), in overeenstemming waarmee alle activiteiten in de oceanen en zeeën moeten worden uitgevoerd.

5. De Raad beklemtoont dat de centrale doelstelling van het pact erin bestaat de gemeenschappelijke mediterrane ruimte te bevorderen. De Raad steunt de thematische gebieden van het pact, die zijn opgebouwd rond de volgende drie pijlers: 1) mensen: de drijvende kracht achter verandering, verbindingen en innovatie, 2) sterkere, duurzamere en beter geïntegreerde economieën, en 3) veiligheid, paraatheid en migratiebeheer.
6. De Raad benadrukt dat het belangrijk is bruggen te slaan tussen mensen en landen om het wederzijdse begrip te verbeteren en nieuwe kansen voor duurzame groei en ontwikkeling te creëren. Er is een enorm potentieel voor verdere economische integratie, duurzamere handel en investeringen, meer geëdiversifieerde economieën en waardeketens, een sterkere ontwikkeling van de blauwe economie, een betere energiesamenwerking en betere connectiviteit tussen de EU en de zuidelijke mediterrane landen, om werkgelegenheid te creëren en stabiliteit en economische veerkracht te waarborgen teneinde de bestaande sociale ongelijkheden weg te werken en bij te dragen aan sociale cohesie. De Raad onderstreept tevens dat de bestrijding van de klimaatverandering, van de aantasting van het milieu en van de waterschaarste in het Middellandse Zeegebied, met name door de uitvoering van het verdrag van Barcelona, alsook blijvende aandacht voor onderwijs en werkgelegenheid voor jongeren, de bescherming en valorisering van cultureel erfgoed en het aanpakken van demografische uitdagingen, een gedeelde prioriteit blijven.
7. De Raad benadrukt dat de politieke samenwerking met de partners in het zuidelijke Middellandse Zeegebied moet worden vergroot en dat de politieke en beleidsdialogen moeten worden geïntensiveerd. Dit omvat het versterken van de samenwerking op het gebied van vrede, veiligheid en defensie, onder meer wat betreft conflictpreventie, bemiddeling, georganiseerde criminaliteit, en maritieme veiligheid en beveiliging om gemeenschappelijke uitdagingen het hoofd te bieden, alsook het versterken van de capaciteiten van de mediterrane partners en het faciliteren van regio-overschrijdende uitwisselingen. De samenwerking op het gebied van veiligheid en defensie vindt plaats in overeenstemming met het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid en de bestaande EU-kaders.
8. De Raad steunt een gezamenlijk migratiebeheer volgens een alomvattende overheidsbrede en op rechten gebaseerde volledige-routeaanpak teneinde irreguliere migratie te voorkomen, de bedrijfsmodellen van mensensmokkelaars te doorbreken met betere grenscontroles, migranten in kwetsbare situaties, asielzoekers en vluchtelingen beter te beschermen, een doeltreffend terugkeer- en overnamebeleid, met inbegrip van veilige en waardige terugkeer en duurzame re-integratie, na te streven, onderliggende oorzaken van migratie en gedwongen ontheemding aan te pakken en legale trajecten uit te tekenen in overeenstemming met de EU- en nationale bevoegdheden en de externe dimensie van het asiel- en migratiebeleid en de wetgeving van de EU.
9. De Raad benadrukt dat bij de uitvoering van het pact voor het Middellandse Zeegebied met de zuidelijke mediterrane partners moet worden samengewerkt ter handhaving en bevordering van de mensenrechten, goed bestuur, democratie, de rechtsstaat en de fundamentele vrijheden.

10. De Raad roept op tot een snelle en efficiënte uitvoering van het pact voor het Middellandse Zeegebied, ondersteund door een monitoring- en governancestelsel waarin hij politieke sturing zal geven. De Raad roept met name de diensten van de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden op tijdig een jaarlijkse schriftelijke update te verstrekken over de uitvoering van het pact, bij wijze van input voor de bovengenoemde rol van de Raad op alle bevoegde niveaus, zo nodig met inbegrip van de Raad Buitenlandse Zaken. De Raad roept de diensten van de Commissie en de Europese Dienst voor extern optreden op om, voortbouwend op zijn richtsnoeren, de gezamenlijke mededeling om te zetten in een specifiek actieplan, zodat met de uitvoering van initiatieven en acties kan worden gestart.
11. De Raad erkent de Unie voor het Middellandse Zeegebied als een unieke regionale samenwerkingsorganisatie. De Unie voor het Middellandse Zeegebied zal met haar vermogen om mensen samen te brengen en haar ervaring met het opbouwen van regionale netwerken en het bevorderen van samenwerking worden beschouwd als een partner bij de uitvoering van het pact op de betreffende gebieden.
12. Bij de uitvoering van het pact moet bijzondere aandacht uitgaan naar het versterken van de positie van jongeren en moet met hen constructief worden samengewerkt, onder meer via de Parlementaire Jongerenvergadering voor het Middellandse Zeegebied. Ook blijft het van het grootste belang samen te werken met de sociale partners en het maatschappelijk middenveld. Dialogen met maatschappelijke organisaties moeten bijdragen tot de uitvoering van het pact.
13. Voor de doeltreffende uitvoering van het pact moeten toepasselijke EU-beleidsinstrumenten, waaronder bestaande financiële instrumenten, worden ingezet. De Raad herhaalt dat er moet worden voorzien in voldoende financiële middelen. De Raad erkent dat toepasselijke financieringsinstrumenten van de EU moeten worden aangewend en onderstreept dat samenhang en synergieën tussen deze instrumenten belangrijk zijn om extra middelen uit de particuliere sector en de Europese en internationale financiële instellingen te mobiliseren, zodat de transformerende inspanningen worden versterkt in overeenstemming met de prioriteiten van de Global Gateway en in coördinatie met initiatieven van de lidstaten in het kader van een Team Europa-aanpak.
14. Om het bewustzijn over en het begrip van het politiek engagement in het kader van het pact te vergroten, benadrukt de Raad dat robuuste outreach en strategische communicatie noodzakelijk zijn. Het bevorderen van de vrijheid van meningsuiting en de toegang tot pluralistische informatie en het bestrijden van mis- en desinformatie zijn van essentieel belang voor een constructieve dialoog.